

МІЖНАРОДНІ КОНФЛІКТИ ТА МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ (обов'язкова компонента)

Ступінь вищої освіти – другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма: С 2 «Політологія»
Курс навчання: 2, семестр 3
Кількість кредитів: 4; 120 годин
Мова викладання: українська
Дні, час, місце: Французький б-р, 24/26, за розкладом
Консультації: Французький б-р, 24/26, к. 35,
 щотижнево за розкладом

СИЛАБУС

Викладач:	кандидат політичних наук, доцент <i>Милосердна Ірина Михайлівна</i>
Кафедра:	політології
Контактна інформація:	i.myloserdna@onu.edu.ua

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися через вказаний E-mail та очні зустрічі на консультаціях.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни є формування розгорнутого уявлення про теоретичні та методологічні підходи до міжнародних конфліктів та миротворчої діяльності, а також особливості миротворчої діяльності в сучасних міжнародних відносинах.

Основними завданнями дисципліни є:

- засвоєння головних причин і етапів міжнародних конфліктів;
- формування системного бачення щодо сутності, принципів миротворчої діяльності;
- оволодіння знаннями щодо методів врегулювання міжнародних конфліктів на основі концепції та доктрини щодо укріплення та удосконалення компонентів превентивного реагування.

Пререквізити: опанування таких дисциплін, як «Політична глобалістика», «ЄС в системі міжнародних відносин ХХІ ст.».

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен :

знати: предметну область та базову специфіку міжнародних конфліктів та миротворчої діяльності;

основні принципи та доктрини миротворчої діяльності;

особливості миротворчої діяльності ООН: еволюція та сучасний стан.

вміти: використовувати базовий категорійно-понятійний апарат миротворчої діяльності;

виявляти сильні та слабкі аспекти діяльності міжнародного співтовариства щодо врегулювання міжнародного конфлікту.

володіти: навичками розроблення стратегії мирного врегулювання міжнародного конфлікту.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Курс буде викладений у формі лекцій (20 год.) та практичних (20 год.), організації самостійної роботи здобувачів (80 год.).

Тема	Зміст	Форми робіт

1. Міжнародні конфлікти та миротворча діяльність як навчальна дисципліна. Сутність та зміст міжнародних конфліктів.	Міжнародний конфлікт як самостійна галузь знань. Функції міжнародних конфліктів у системі міжнародних відносин. Структура та динаміка міжнародного конфлікту. Війна як форма розв'язання міжнародного конфлікту. Різновиди воєн (класичні та війни нового типу). Міжнародні конфлікти релігійного характеру. Сучасні конфлікти цивілізаційного характеру. Внутрішньодержавні конфлікти	Обговорення, завдання, презентації
2. Класифікація та типологізація конфліктів і форм їхнього врегулювання.	Класифікація та типологія політичних конфліктів. Способи врегулювання міжнародних конфліктів: принцип розведення інтересів; принцип «винесення за дужки»; принцип деескалації. Силкові та примусові дії: визначення та різниця.	Обговорення, завдання, презентації
3. Еволюція та вдосконалення практики підтримання миру.	Міжнародно-правові підходи до визначення миротворчості. Дискусії про характер сучасного світоустрою (моноцентричний vs поліцентричний порядок) Миротворчість як «справедлива війна». Терміни та поняття в сфері миротворчості. Західноєвропейська наукова школа миротворчої діяльності. Концепція гуманітарної інтервенції. Концепція «відповідальності за захист». Миротворча концепція переходу від сучасної культури війни до культури миру і злагоди. Миротворчі завдання	Обговорення, завдання, презентації
4. Принципи та доктрини миротворчості.	Багатонаціональний характер миротворчих операцій. Доктрини миротворчої діяльності. Принципи миротворчої діяльності. Види миротворчої діяльності. Запобігання конфліктів та становлення миру: превентивні міри; операції із підтримання миру; регулювання криз. Багатонаціональні миротворчі сили	Обговорення, завдання, презентації, індивідуальні завдання
5. Миротворчі сили та міжнародне гуманітарне право.	Поняття «миротворчі сили». Миротворча операція: визначення. Мандатна, санкціонована та несанкціонована миротворча діяльність. Учасники миротворчої діяльності: поняття та види. Регіональні організації. Міжнародне гуманітарне право: визначення, принципи та функції. Застосування міжнародного гуманітарного права до миротворчих операцій ООН.	Обговорення, завдання, презентації, індивідуальні завдання
6. Миротворчість ООН: еволюція та сучасний стан. ООН. Взаємодія ООН та регіональних організацій.	Система миротворчості ООН. Еволюція миротворчої діяльності ООН в постбіполярний період. Доктрина «операцій миру». Правові засади та принципи. Основні напрямки еволюції миротворчої діяльності ООН. Ініціативи в сфері реформування миротворчої діяльності ООН. Процедура прийняття рішень.	Обговорення, завдання, презентації, індивідуальні завдання
7. Національно-державна позиція США щодо миротворчості	Нормативне закріплення миротворчої діяльності США. «Операції на користь миру»: сутність позиції США щодо миротворчості. Доктринальні розробки НАТО в сфері миротворчості.	Обговорення, завдання, презентації, індивідуальні,

		проблемні завдання
8. Національно-державна позиція Великобританії та країн ЄС щодо миротворчості.	Нормативне закріплення миротворчої діяльності Великобританії. Польовий устав «Миротворчі операції» Великобританії (1988). Нормативне закріплення миротворчої діяльності Франції. Нормативне закріплення миротворчої діяльності Німеччини.	Обговорення, завдання, презентації, індивідуальні, проблемні завдання
9. Україна та миротворча діяльність.	Нормативні засади миротворчої діяльності в Україні. Динаміка участі України у миротворчих операціях.	Обговорення, завдання, презентації

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Diehl P. F. First United Nations Emergency Force (UNEF I). The Oxford Handbook of United Nations Peacekeeping Operations. Joachim A. Koops, Thierry Tardy, Norrie MacQueen, and Paul D. Williams (Eds.). Oxford, UK: Oxford University Press, 2015.
2. Hatto R. From peacekeeping to peacebuilding: the evolution of the role of the United Nations in peace operations. *International Review of the Red Cross*. 2013. Vol. 95. P. 501–505.
3. Modelski G., Tompson W. R. Leading Sectors and World Powers: The Coevolution of Global Politics and Economics. Columbia: University of South Carolina Press. URL : https://books.google.com.ua/books?hl=en&lr=&id=a-mMKb5fPKEC&oi=fnd&pg=PR13&dq=info:2ugm_xZdhssJ:scholar.google.com&ots=bv5MnR93ya&sig=QDHD57_Qu925uXGN8l7kdVuLcgw&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false
4. United Nations Statement by the President of the Security Council: Official Document System of the United Nations. S/PRST/1994/22. 1994. URL: Retrieved from <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N94/202/90/PDF/N9420290.pdf?OpenElement>
5. Акулов С. Міжнародні миротворчі операції як політичний інструмент врегулювання воєнно-політичних конфліктів. *Політичний менеджмент*. 2005. №2. С. 165-172. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/8765/16-akulov.pdf?sequence=1>
6. Гогоша Орест Формування поняття і принципів миротворчої діяльності ООН. *Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини*. 2012. Випуск 30. С. 121–127. URL: https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/VLNU_Mv_2012_30_16.pdf
7. Голопатюк Л. С. Іващенко А. М., Розумний О. Д. Аналіз змін стратегії миротворчої діяльності Організації Об'єднаних Націй Резюме. *Збірник наукових праць центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України*. 2016. №3. С.48-53. URL: <http://znp-cvsvd.nuou.org.ua/article/view/126039/120726>
8. Жукорська Я. Історія виникнення та становлення миротворчої діяльності ООН. *Часопис Київського університету права*. 2020. Вип. 4. С. 423-427. URL: <https://doi.org/10.36695/2219-5521.4.2020.76>

9. Козюпа В. Проведення миротворчих операцій: виклики миротворчої діяльності. Консенсус. 2023. №1. С. 163-177. URL: <https://konsensus.net.ua/index.php/konsensus/article/view/53/48>
10. Миротворчі місії ООН: в яких країнах світу проводилися та де тривають зараз. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2019/12/02 /infografika/ poli-tyka/myrotvorchi-misiyi-onn-yakux-krajinax-svitu-provodylysia-ta-tryvayut-zaraz>
11. Миротворчість в сучасних міжнародних відносинах. URL: https://istfak-mgu.at.ua/publ/procesi_regionalizaciji_ta_globalizaciji_jak_dominanta_svitovogo_rozvitku/mirotvorchist_v_suchasnikh_mizhnarodnikh_vid-nosinakh/1-1-0-14
12. Міжнародні відносини та світова політика: навчальний посібник / О. М. Кузь, Д. С. Коротков, Д. Ю. Михайличенко, О. В. Бровко ; за заг. ред. д-ра філос. наук, професора О. М. Кузя. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 201 с. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/25295/1/2020-Kuz%20O%20M%20C%20Kortkov%20D%20C%20Mihajlichenko%20D%20Y%20ta%20in.pdf>
13. Міжнародні відносини та світова політика: підручник : рекомендовано МОН України / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; за ред. В. А. Манжолі. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : Знання, 2014. 663 с.
14. Ржевська Н.Ф. Стратегічні прогнози щодо перспектив стратегічного партнерства для України. *Актуальні проблеми міжнародних відносин: Зб. наук, праць*. 2018. Вип. 137.
15. Сенаторова О. В. Права людини і збройні конфлікти : навч. посіб. Київ: ФОП Голембовська О.О. 2018. 208 с. URL : https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/msc_6_cory.pdf
16. Сліпенюк В.В. Міжнародна миротворча діяльність України в контексті забезпечення миру та безпеки в світі. *Право та державне управління*. 2022. №4. С. 22-28. URL: http://www.pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/4_2022/3.pdf
17. Участь Збройних Сил України у міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки URL: <http://www.mil.gov.ua/diyalnist/mirotvorchist/>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_525# Текст Болонська декларація
2. <https://mon.gov.ua/ua> Сайт Міністерства науки та освіти України
3. <http://osvita.ua/school/theory/780/> Методи навчання та їх класифікація

ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю – іспит.

Проведення контролю результатів навчання здобувачів відбувається відповідно до Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова URL : https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.

Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). У випадку відсутності здобувача на лекції або практичному занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.